

ZA USPEŠNO VODENJE DRUŠTVA JE POTREBNA EKIPA

JOŽEF BREŽAN – ŠAHOVSKI NAVDUŠENEC IN VSESTRANSKO DEJAVEN

Domžalčan Jožef Brežan, ki je nedavno dopolnil 70 let življenja, je velik ljubitelj šaha, hkrati pa tudi organizator, saj je leta 2005 prevzel vodenje Šahovskega društva Železničar v Ljubljani, ki organizira vrsto odmevnih šahovskih prireditev.

Jože Skok
Foto: osebni arhiv Jožefa Brežana

Od leta 2013 je upokojenec, vpet pa je tudi v domžalsko okolje, v druženje s šahovskimi prijatelji in rekreacijo v idiličnem okolju ob Kamniški Bistrici.

Nekako je vaša okrogla obletnica sovpadala s porajanjem koronavirusa. Torej ni bilo priložnosti za večja praznovanja?

Res je, širše praznovanje, ki bi zajelo tako sorodnike kot prijatelje, sem moral prestaviti, čeprav sem, sicer v ožjem krogu domačih, imel prisrčno druženje.

Morda je bilo za vas tudi boleče, ker je morala odpasti vrsta šahovskih tekmovanj, katerih soorganizator ste tudi vi.

Že zelo zgodaj, povsem na začetku marca, sem sklical upravni odbor našega društva, in do nadaljnjega smo odpovedali vse predvidene turnirje, in sicer cikel za Pokal Slovenskih železnic, posamično prvenstvo Slovenskih železnic kot tudi popularne sredine hitropotezne turnirje.

Ste šahovski navdušenec, vendar predvsem organizator in tisti, ki povezuje ljubitelje šaha. Že tretji mandat ste namreč predsednik Šahovskega društva Železničar iz Ljubljane.

Resnično sem vesel in srečen, ko lahko pred začetkom turnirja nagovorim množico šahistov, na ciklu za Pokal Slovenskih železnic se jih zbere povprečno od 70 do 90. Med njimi pa je veliko mladih, ki tako dobijo možnost, da se pomerijo tudi z drugimi, ne pa zgolj z domačim računalnikom.

Kako vas je pritegnilo v vodenje društva, ki je še posebej zaradi svojih množičnih tekmovanj zelo razpoznavno?

Skupaj s sodelavci na Slovenskih železnicah, kjer sem bil zaposlen, sem opazil veliko zanimanje za to kraljevsko igro. Ustanovili smo društvo, ki je potrebovalo predsednika in tako se je začelo.

Ob vaši 70-letnici so šahovski kolegi iz vašega kluba izrazili željo, da bi prevzeli vodenje društva Železničar tudi v četrtem mandatu.

Eden posameznik za uspešno delovanje društva ne pomeni dovolj, potreben je širši krog, v našem primeru upravni odbor, kjer vsak izmed nas natanko ve za svoje dolžnosti. V takem usklajenem 'kolektivu' je prijetno biti predsednik in kandidirati tudi za četrti mandat. Sicer sem predsednik društva 15 let, saj v našem društvu traja en mandat pet let.

Letos januarja se je začel že 14. šahovski cikel za Pokal Slovenskih železnic, ki še vedno spada med najmnožičnejša šahovska tekmovanja v Sloveniji. Takšne tradicije ni tako preprosto negovati.

Naš cikel za Pokal Slovenskih železnic iz leta v leto presega vsa naša pričakovanja. V reviji Šahovske zveze Slovenije – Šahovska misel je dobil celo kompliment, da je to najpopularnejše šahovsko tekmovanje v Sloveniji.

Predsednik ŠD Železničar Jožef Brežan med partijo v Steleni dvorani sedeža Slovenskih železnic.

Turnirji so potekali večinoma v Steleni dvorani Slovenskih železnic na Kolodvorski ulici v Ljubljani, nekaj časa pa celo v prostorih Gimnazije Šiška v Ljubljani.

Raven oziroma kvaliteto turnirjev določa udeležba vrhunskih šahistov. Pritegnemo jih lahko s primernimi nagradami, ki jih prispevajo sponzorji. Naš najpomembnejši sponzor pa so vsekar Slovenske železnice, ki nam omogočajo igranje v šahovsko nadvse primerni 'steleni' dvorani, ki lahko z vsem udobjem sprejme tudi več kot sto šahistov.

V Domžalah je bil zlasti v času nekdanje skupne države Jugoslavije in razvejane industrije, če omenimo denimo Induplati, Papirnico Količevu, Toko, Helios, Tosamo, pa LIP Radomlje, zelo razvijen tovarni promet na kamniško-domžalski progi. Nekaj časa pa je nekako 'visela' v zraku potniška povezava med Kamnikom in Ljubljano. Ste bili morda kaj vpeti v ta dogajanja?

V obdobju ukinjanja kočevske, vrhniške, planiške proge bi prav gotovo enaka usoda doletela tudi kamniško. Rešila jo je smodnišnica v Kamniku, ki je bila strateškega pomena za državo. Je pa kar nekaj let po tej progi potekal samo tovarni promet.

Ste Domžalčan, kako vas je zaneslo v Domžale, ker sicer izhajate s Štajerske?

Po končanem študiju v Ljubljani sva z ženo Marijo iskala stanovanje. Najugodnejša možnost za nakup se je pojavila prav v Domžalah in tako sva se od leta 1977 ustalila v tem okolju.

Z ženo sta si postavila dom blizu Kamniške Bistrice, v bistvu v rekreativnem območju.

S časom, ko se je družina povečala, saj sva imela dva otroke, je postalo

stanovanje pretesno. Želela sva si vsaj majhno hišico, pred njo pa klopco in drevo za senco. Iz malega raste veliko.

Zagotovo ste kot Domžalčan občutili tudi šahovsko življenje na Domžalskem, ki je bilo vedno zelo pestro.

Spoštoval in čudil sem se zelo aktivnemu in uspešnemu delu tukajšnjega šahovskega društva, ki je vzgajilo številne uspešne šahiste. Najbolj sem, tako kot verjetno tudi drugi Domžalčani, ponosen na že nekaj časa najboljšega slovenskega šahista, Luko Leniča.

Kako se spominjate šahovskih dogodkov na Domžalskem, pa seveda prijateljstev, ki jih poraja šahovsko druženje?

Šahovske dogodke sem kot domačin skrbno spremljal, zaradi pomanjkanja časa pa sem se samo občasno udeleževal tukajšnjih šahovskih prireditev oziroma turnirjev, in tako spoznal kar nekaj šahistov.

Nedvomno je podoba domžalskega šaha v dobršni meri zaznamoval Vide Vavpetič, v katerega spomin so bili doslej organizirani trije turnirji.

Seveda sem zelo spoštoval Vida Vavpetiča, kar uspešno pa sem sodeloval tudi na dveh spominskih turnirjih. Gospoda Vavpetiča sem spoštoval predvsem zaradi njegove vsestranskosti, ker je bil poleg športnika tudi glasbenik.

Znani ste po tem, da šahiste radi spodbujate zlasti k sodelovanju na železničarskih turnirjih. Organizirate namreč redne tedenske hitropotezne turnirje, za pokal Slovenskih železnic pa enkrat mesečno, prek leta se odvija 10 turnirjev. Se tudi v domžalskem in bližnjem okolju odzivajo igralke in igralci?

Na turnirje, ki jih organizira Šahovsko društvo Železničar, redno pri-

haja kar precej Domžalčanov, sam pa izkoristim vsako priložnost, da jih še osebno opozorim in povabim.

Šah imate nedvomno radi, ker toliko igrate, čeprav v standardnem oziroma počasnem šahu bolj malo.

Zavedam se, da napredek prinaša predvsem standardno oziroma počasno igranje, vendar pa, če se vrnem na začetek najinega pogovora, pri teh letih mi mnogo več pomeni pospešeni ali pa hitropotezni način igranja, ki prinašata veliko več adrenalina.

Kje se srečujete s šahovskimi prijatelji, da tudi bolj za šalo in sprostitve odigrate kakšno šahovsko partijo?

Za prijetno šahovsko partijo zadoščata že dva, tako da je to mogoče izpeljati kar doma. S šahovskimi znanci pa se občasno srečujemo v lokalni Obala na Dobu, ob nogometnem igrišču, v baru Sahara na Viru, pa na sedežu Šahovskega kluba Domžale na Kopaljski 4.

V Domžalah ste dejavni tudi v izobraževalnem centru Sibon, ki skrbi za učenje tujih jezikov.

Ženi, ki že več kot 30 let uspešno vodi Sibon, Center za tuje jezike, pomagam po svojih najboljših močeh in znanju.

Verjetno se je potreba po učenju tujih jezikov pokazala še zlasti potem, ko se je Slovenija začela osamosvajati in je postala del Evropske unije, pa naposled tudi Nata.

Po osamosvojitvi se je v Domžalah, verjetno pa tudi drugod po Sloveniji, pojavil nenavaden in močan interes po učenju oziroma znanju različnih tujih jezikov.

Vaša soproga Marija se ukvarja tudi s prevajanjem sodnih spisov, kar je zagotovo zahtevna naloga.

Da, dandanes je med ljudmi, zlasti pa mladimi, znanje tujih jezikov,

predvsem pa angleščine, že kar na nekem solidnem nivoju. Še vedno pa ni zadosti sodnih tolmačev, kar pa, poleg znanja tujega jezika, zahteva še precej več dela.

Za katere tuje jezike se stranke največ obračajo?

Angleščina in nemščina sta daleč pred vsemi ostalimi, kar pa je tudi nekako razumljivo.

Vaša sinova sta pravnik in zdravnik, tudi njiju je na nek način zaneslo v intelektualne vode.

Izbrala sta si poklica po svojih željah in zanimanjih, vzporedno pa sta se izpopolnjevala tudi s tujimi jeziki in glasbo. Občasno namreč posežeta po instrumentih, klavirju in violini.

Ste tudi velik ljubitelj domačih živali, posebej psičkov, marsikaj ste žrtvovali za to najbolj zvesto človekovo žival.

Če imaš prave pogoje, v mislih imam hišo in vrt, so domače živali, med katerimi je seveda psiček, na prvem mestu tisto, kar je za dušo.

Seveda pa je bil ves trud poplačan, ko ste vi, pa seveda družinski člani, peljali psička na sprehod tudi v okolici Kamniške Bistrice, kjer imate hišo blizu Vira, ki je kot nalašč za to.

Glede vsega tega je lokacija naše hiše res idealna. Na obeh straneh Bistrice, sicer lepo utrjenih poti, bi bilo treba dodati le še kakšno klopco več, koše za različne odpadke in morda razsvetljavo.

Sprehajalne poti s hišnim ljubljencem so dolge, tja do Arboretuma v Volčjem Potoku.

Res je in trdim, da imamo Domžalčani sprehajalne poti, predvsem ob Kamniški Bistrici, kakršne nam lahko zavida marsikatera občina v Sloveniji.

Morda se ljudje veliko premalo ukvarjamo z domačimi živalmi in se ne zavedamo, kaj vse se lahko od njih naučimo?

Prav gotovo, še posebej se to lahko opazi pri otrocih, ki živijo v stanovaljskih blokih in nimajo te možnosti, pri nas pa se lahko srečajo z njimi.

Kar nekaj let ste upokojenec, toda ne kaže, da se dolgočasite, vedno imate dovolj zaposlitev.

Nekateri ob upokojitvi padejo v depresijo, sam glede tega nimam skrbi.

V bližini vašega doma se na Viru vsako leto odvija Pustni karneval. Ali ste kaj vpeti v to dogajanje?

Zelo rad si ogledam karneval, spoštujem ves vložen trud na lokalni ravni in ohranjanje kulturne dediščine.

V Domžalah je zelo pestro kulturno življenje. Ali se kaj udeležujete teh prireditev?

Zelo rad se udeležujem kulturnih prireditev bodisi v Kulturnem domu Franca Bernika, poletnem gledališču Studenec ali pa v bližnjih Grobljah.

Kakšni so kaj vaši bližnji načrti, čemu se želite še bolj posvetiti?

Naj bo še tako oguljena fraza, pa vendar velja, da je vse odvisno od zdravja, z njim pa tudi načrti. Lepo bi bilo, da ne bi bili več omejeni z virusom in bi še kam odpotovali. □